

AB

300

Statens Lantbruksingenjör

AB-3-0178

6859

6859

Förslag
till sänkning av

B e r g s l ö n

i Salems socken och Stockholms län,
upprättat åren 1921-22 av

Nils Risberg.

• Statens Lantbruksingenjör.

KOSTNADSFÖRDELNINGSLÄNGD.

för utdikning av vattenskadad
mark tillhörande GLASBY inom
Öster-Tälge socken samt TALBY
och STRÅLSNÄS inom Salems soc-
ken och Stockholms län.

S o c k enn och Fastighet.	Regi- ster N:o	Sökan de.	Icke Sökan de.	Ägares namn.
<u>Öster-Tälje</u>				
<u>Glasby.</u>		I		Stockholms Stad.
<u>Salems</u>				
<u>Oxelby.</u>		I		" "
<u>Talby.</u>		I		" "
<u>"</u>		I		" "
<u>Strålsnäs.</u>			I	G. Engkvist
				Summa.

Deltager i grävningskostnaden med				Deltager i förrätt- ningskostnaden med				Summa kostnad.	
Förbättrings värde.		Kostnad.		Procent.		Procent.		Kostnad.	
Kronor	öre	Kronor	öre					Kr.	öre
271	35	228	45	I	67	I	67		
5177	70	4357	08	31	85	31	85		
8543	55	7188	84	52	55	52	55		
231	00	194	26	I	42	I	42		
2035	00	1711	37	12	51	12	51		
16258	60	13680	00	100	00	100	00		

Talby den 6 februari 1922.

Nils Risberg.

Statens Lantbruksingeniör.

A. F. Svensson.

Emil Andersson.

god man.

god man.

U t l å t a n d e .

Synemännens utlåtande rörande sänkning av sänkning Bergsjön verkställd i och för bättre torrläggning av vattenskadad mark tillhörande Glasby, Oxelby och Talby i Öster-Tälge och Salems socknar och Stockholms län, avgivet vid syn enligt Vattenlagen åren 1921 - 1922.

Läge.

Ifrågavarande avdikningsföretag är beläget omkring 4 km. nordost om Södertälge. Det utgöres av såväl odlad som ej odlad jord och omfattar en areal av sammanlagt 42,52 hektar, varav 15,95 hektar åker, 26,17 hektar äng och odlingsmark samt 0,40 hektar annan mark.

Förordnande.

Gönom Kungl. Befallningshavandes resolution av den 14 december 1921 förordnandes undertecknad att handlägga förenämnda förrättning och har på grund härav och i anslutning till förrättningsökandens och övriga intressenters vid undersökningen och vid sammanträdet i ärendet framställda yrkanden föreliggande plan för avdikningen upprättats.

Benämning.

Synemännen bestämma, att företaget skall

benämnas Bergsjöns dikningsförening av år 1922.

Laga hinder.

Mot syneförrättningens handläggning eller företagets utförande har icke något laga hinder blivit anmält och har något sådant ej heller av synemännen kunnat utrönas. Då företaget avser sänkning av sjö har jämlikt 10 Kap. 42 och 43 §§ i Vattenlagen avskrift av ansökningshandlingen och kungörelse angående förrättningen översänts till Kungl. Kammarkollegium och Kungl. Lantbruksstyrelsen. Enligt bilagda meddelande från Kungl. Kammarkollegium har Kungl. Kollegium icke funnit nödigt att föra talan för bevakande av de allmännas intressen, som kunna av företaget beröras. Beträffande Kungl. Lantbruksstyrelsen har Kungl. Styrelsen förordnat fiskerintendenten i Östra distriktet att avgiva yttrande. Enligt detsamma, vilket biläggas dessa handlingar, anser fiskeritjänstemannen att på grund av Bergsjöns läge och obetydliga storlek det vara påtagligt, att fiskerinäring av betydelse ej kan genom företaget lida väsentligt förfång. Då företaget ej berör vattendrag med kungsådra eller allmän farled eller allmän flottled behöver ej synemännens utlåtande underställas Vattendomstolens prövning.

Företagets omfattning och avloppets läge.

marken finnes & hithörande plankarta upptagen och har fullständig beskrivning häröver upprättats. Som vattenskadad har all den mark betäckts, som innehar ett höjdläge lägre än 1,2 meter över nuvarande medelvattentytan vid närmaste punkt i avloppet dit avlopp kan beredas, med tillägg för fall för längre från avloppet belägen mark.

För områdets avdikning föreslås ett avlopp & kartan betecknat med A - B - C, vilket i hela sin längd följer redan befintligt avlopp och har & kartan markerats med tvenne jämlöpande röda linier.

Vattenmängd, lutningsförhållande m.m.

Maximivattenmängden har beräknats till 125 sek./lit. pr. km². och medelvattenmängden till 12,5 sek./lit. pr. km². För den del av avloppet, som ligger mellan Bergsjön och punkt 19 har nederbördsområdet beräknats till 3,3 km². Med en bottenlutning av 0,5:1000, en sidolutning av 1:1,5 samt en bottenbredd av 0,3 meter skulle flodvattenmängden kunna avbördas vid ett vattendjup av 0,8 meter samt medelvattenmängden vid ett vattendjup av 0,3 meter. För Sträckan 19 - 3 har nederbördsområdet beräknats till 4,9 km². För denna sträcka föreslås en bottenbredd av 0,5 meter, en

bottenlutning av 0,5:1000 samt en sidolutning av 1:1,5. Med dessa dimensioner skulle flodvattenmängden kunna avbördas vid ett vattendjup av omkring 0,85 meter och medelvattenmängden vid ett vattendjup av 0,3 meter.

Till grund för beräkningarna ligger Ganguillet och Kutters formel för öppna ledningar och har koefficienten n antagits till 0,03.

Avloppet djup har föreslagits med hänsyn till en i förhållande till kostnaden för företagets utförande så vitt möjligt fullständig torrläggning av all i företaget ingående mark, vilken tillhör sökanden.

I den vid förrättningen upprättade profilritningen är avloppets djup vid var och en av de längs detsamma nedslagna avvägningspälarna angivna, varjämte höjden över antaget jämförelseplan av den blivande bottenlinien vid ett flertal ställen angivits. Avloppets dimensioner på olika platser av detsamma framgår i övrigt närmare av en del uppritade sektioner samt av grävningstabellen.

Arbetets utförande.

Företaget skall, om intressenterna vilja, fullborda detsamma, utföras i full överensstämmelse

se med det upprättade och nu framlagda förslaget såväl med hänsyn till plan- som profilritningarna och skall vara påbörjat senast ett år efter det denna förrättning vunnit laga kraft och vara fullbordat senast inom tre år efter samma tid, delägarna dock oförhindrade, att på kortare tid fullborda detsamma. Då ingen delägare framställt yrkande om att på egen mark få utföra arbetet kommer företaget att utföras gemensamt.

Dikesjorden.

Den ur avloppet upptagna jordmassan skall såväl vid avloppets första upptagande som vid framtida rensningar uppläggas vid sidan av detsamma men får ej uppläggas närmare det nya avloppets kanter än 1,0 meter och skollav jordvallarna på lämpliga ställen dock minst på var femtionde meter genomskäras för att bereda ytvattnet från angränsande ~~mark~~ mark fritt avlopp. Jordvallarna ~~skall~~ få ej läggas med brantare sidolutning än den mot diket vända sidan än 1:1.

Dikesrenar.

Avsättande av dikesrenar som gemensam mark har icke blivit ifrågasatt och då syneminnen anse sådan åtgärd opraktisk, så företages den icke, utan skola

vederbörande jordägare tillsläppa erforderligt utrymme längs avloppet för uppläggning av dikesjorden såväl vid dess första upptagande som vid framtida rensningar.

Fixpunkter.

Till ledning för arbetets utförande samt för kontrollering av detsamma finnas fixpunkter i form av kors inhuggna i jordfasta stenar. Deras lägen i plan samt deras höjder över antaget horisontalplan äro å såväl plan- som profilritningen angivna.

Broar.

Företagets utförande medför ombyggnad av 4 st. broar för enskilda vägar. Då dessa broar funnits före den 1 januari 1921, skola desammas ombyggnad bekostas av de dikande och då respektive ägare avstått från rättigheten att ombesörja broarnes ombyggnad, skall detta verkställas genom dikningsföreningen.

Eventuella andra broar eller trummor få ej byggas så, att de verka dämmande på det framrinnande vattnet och skola vid ett vattendjup av 0,8 meter hava en genomgångsöppning av minst 1,40 m².

Avsättning.

Sedan arbetet blivit färdigt och, om så erfordras, under dess utförande, skall det avsynas eller inspekteras av i länet tjänsygorande Statens Lantbruksingenjör.

Underhåll.

Det här föreslagna avloppet skall vart tredje år samt så ofta det dessemellan erfordras rensas från anhopade slam- och växtbildningar och skall detta arbete vara utfört senast den 1 oktober det år, rensningen sålunda skall företagas. Kostnaderna härför skola fördelas enligt samma grunder som här nedan angives beträffande kostnadernas fördelning för dikens första upptagande. Vid rensning skall iakttagas, att bottenlinien erhåller det å profilritningen angivna höjdläget.

Beträffande underhållet av broar, så skall detsamma med hänsyn till, att underhållskostnaderna ej torde bliva större än hittills, bekostas av den eller de, som hittills haft sig denna skyldighet ålagd. Eventuella nyuppförda broars eller trummors underhåll skall bekostas av den eller de, som uppföra desamma.

Vid skötsel och för öfrigt så ofta det erfordras, skola samtliga broar och trummor genom respek-

tive ägares eller arbetsstyrelsens försorg rensas från anhopade snö- och ismassor samt från slam och annat.

Dämning, anläggning av vattningsplats m.m.

Dämning, anläggning av vattningsplats

i avloppet eller annan åtgärd, varigenom skada uppstår eller som hindrar vattnets fria lopp, må på inga villkor göras eller tälas, och skall, därest skada uppstår genom delägaras påtagliga åtgörande eller försummelse av denne omedelbart avhjälpas. Rättas ej sådant förhållande inom en vecka efter den dag, då jordägare varder därom ~~arbetesstyrelsen~~ anmodad, äger medintressent rätt att å den försumliges bekostnad låta verkställa detsamma.

Uppmätning.

För bestämmande av arealen vattens

skadad mark samt för utrönande av varje ägofigurs höjdläge över medelvattenytan i avloppet, har den av företaget berörda marken blivit kartlagd och nätavvägd samt begränsad medels en kurva, belägen på full torrlägningshöjd över nämnda vattenstånd, varvid för mark, belägen på längre avstånd från avloppet tillagts ett fall av i allmänhet 1:100.

Jordvärdering.

Då ingen överenskommelse angående

kostnadernas fördelning frivilligt kunnat träffas, har ägo-
gradering varit nödvändig och har densamma verkstälts efter följande grunder.

Genom grävning har jordens värde med hänsyn till dess naturliga godhet och beskaffenhet och under förutsättning av omsorgsfull skötsel och fullständig torrläggning för varje ägofigur upptaxerats pr. hektar och finnas dessa värden för fullt torrlagda ägofigurer infört i kolumn 19 i värderings längden. För ägofigurer, vilka äro belägna lägre än 1,2 meter över en höjd belägen i jämnhöjd med blivande medelvattenytan, vilka sålunda ej bliva fullt torrlagda, har en reducering av ovan angivna värde skett efter sådan grund, att all mark belägen över eller i jämnhöjd med 1,2 meter över nyssnämnda höjd ansetts hava torrlägningsgraden 1,0 d.v.s. de bliva fullt torrlagda, under det att mark belägen under ovan angivna höjdläge, ansetts hava torrlägningsgraden 0,0 d.v.s. deras blivande värde efter företaget utförande är ur torrlägnings synpunkt lika med 0.

För sådan mark, som först efter upptagande av ytterligare avlopp, d.v.s. sådan mark som är be-

lägen på längre avstånd från avloppen, vinner nytta av den i detta företag föreslagna dikningen, har reducering av blivande värdet pr. hektar verkställt.

För beräkning av nuvarande värde

det har den regelns följts, att all mark belägen under nuvarande medelvattenytan i avloppet ansetts i sitt nuvarande skick värdelös och sålunda komma att genom fullständig torrläggning förbättras till förstgradig mark, medan mark belägen ovan den i momentet angående "uppmätning" omnämnda kurvan ansetts ur torrläggningssynpunkt redan lämna full avkastning, varför den ej genom företagets utförande vinner någon förbättring, detta under förutsättning att inga andra omständigheter än otillfredsställande torrläggning varit orsak till minskning i eventuellt skörderesultat. Markens nuvarande värde är därför beroende av dels det blivande värdet under förutsättning av full torrläggning och dels av dess ~~blivande~~ höjdläge i förhållande till den försumpande vattenytan i avloppet, samt erhållits genom multiplikering av jordens värde i fullt torrlagt skick medels ett procenttal, som uträknats på grund av respektive figurers höjdläge över sagda vattenyta. De härigenom erhållna värdena äro pr. hektar införda i värderingslängden kolumn 16.

I värderingslängden hava slutligen de enligt ovan angivna regler uträknade blivande och nuvarande värdena jämte skillnaden mellan dessa värden såsom förbättringsvärde blivit för varje ägofigur med hänsyn till dess ytinnehåll beräknade och införda.

I övrigt må framhållas, att synemännen i möjligaste mån beaktat alla de omständigheter, som kunnat inverka på värderingen.

Nyttan av företaget.

Den vattenskadade marken, som kommer att förbättras genom företagets utförande, omfattar en areal av sammanlagt 42,52 hektar.

Dess blivande värde utgör	36.179,75
" nuvarande " "	<u>19.921,15</u>
Förbättringsvärdet sålunda	16.258,60

Vattendomsstolsavgift.

Jämlikt 11 Kap. 95 § i vattenlagen skall till Konungens Befallningshavande i Stockholms län erläggas en avgift av 16 kronor och skall bestyrkt avskrift av denna bestämmelse tillställas Länsstyrelsen.

Ersättningar.

Synemännen föreskriva, att ersätt-

ning för mark, som åtgår för avloppets utvidgning och för jordupplag skall utgå och har särskild jordersättningslängd upprättats. Mark, som åtgår för avloppets utvidgning, har ersätta efter ett pris pr. Hektar, vilket motsvarar det värde, marken beräknas erhålla efter företagets utförande och mark, som åtgår för jordupplag har ersatts efter ett pris pr. hektar, motsvarande halva nyssnämnda värde. Av jordersättningslängden framgår hur mycket var och en erhåller eller skall erlægga i ersättning.

Kostnadsförslaget

Kostnadsförslaget är beräknat efter en timlön av 1,- kronor och har till detsamma för oförutsedda utgifter, arbetets tillsyn m.m. tillagts omkring 10 %.

Kostnadernas fördelning.

Beträffande kostnadernas fördel-

ning har särskild tabell häröver upprättats, vil en bilagts d detta utlåtande, varför här endast hänvisas till nämnda tabell.

Företaget har betraktats som en avdelning och har i tabellen angivits huruvida delägarne äro sökande till företaget eller ej. All deltagningsskyldighet är grundad på värdet av den

båtnad, som vinnes genom dikningen. Då någon framställning att få erlægga bidrag till kostnaden för företagets utförande på visst antal år ej anförts, har någon sådan fördelning ej heller verkställts.

Synekostnaderna skola fördelas efter var och ens deltagningsskyldighet i företaget och finns fördelning av synekostnaderna verkställd i kostnadsfördelningslängden.

Talan mot förrättningen.

Den, som önskar föra talan mot denna förrättning, skall göra detta vid Österbygdens Vattendomstol, adr.Stockholm. För talans bevarande skall säkägare inom sextio dagar från denna dag till vattenrättsdomaren lämna sina till vattendomstolen ställda besvär i tre exemplar och skola i dessa fullständigt upptagas klagandens alla påståenden och skälen härtill.

Talby den 6 februari 1922.

Nils Risberg.

Statens Lantbruksingenjör.

A.F.Svensson

Emil Andersson.

Biträdande gode män.

246/22
Godkänt den 11 april 1923.

B e v i s

6860
S. 302
APR. 1923
Lantbruksingenjör

över verkställd avsyning av det företag, som avser torrläggning av vattenskadad mark, tillhörande Glasby i Östertälje socken och Oxelby samt Talby i Salems socken och Stockholms län.

Planen fastställd den 26 maj 1922.

Statsunderstöd: Odlingsslån; kronor 8.320:-

Vid företagen avsyning av ovan angivna arbete, har detsamma befunnits utfört i överensstämmelse med den fastställda arbetsplanen med det undantag, att brobanan för ägovägsbroarne har utförts med rundvirke, minst 3 " i topp. Då den vidtagna förändringen ej medför någon nämnvärd försämring av den fastställda arbetsplanen föreslås företaget till godkännande.

Stockholm den 23 januari 1923.

E. Rindberg
Ståthöfdens Lantbruksingenjör.

